Spraakrevalidatie na hoofd-halschirurgie

Door chirurgie in het hoofdhalsgebied kan het zijn dat u problemen ervaart met het spreken.

De spieren die instaan voor de spraak/stem werken niet goed meer, waardoor de verstaanbaarheid verminderd is.

Afhankelijk van de ingreep die u hebt ondergaan, kunnen de problemen licht (bijna niet merkbaar voor de omgeving) tot zeer ernstig zijn (geen functionele spraak meer mogelijk waardoor eventueel een ondersteunend communicatiemiddel moet worden ingeschakeld).

Wat kan er fout lopen?

- Ademhaling: onvoldoende coördinatie tussen de ademhaling en de stem.
- Canule: het kan zijn dat u een canule heeft. Spreken lukt enkel met een spraakvalve (èn geloste cuff). De juiste informatie hierover vindt u in de brochure rond canulezorg.
- Stem: kan hees, schor, geknepen of heel erg zacht klinken
- Resonantie: de lucht ontsnapt tijdens het spreken door de neus
- Articulatie: de klanken klinken vervormd door de gestoorde werking van tong, kaak, lippen en gehemelte
- Zinsmelodie: door bemoeilijkte beweging van de spieren kan de spreeksnelheid versneld of vertraagd zijn. Er zijn soms weinig variaties in toonhoogte. De spraak kan hierdoor ééntonig klinken.

Spraak vereist goede kracht, coördinatie, snelheid, juiste timing en een goed bereik van de tong-/lip- en kaakspieren.

azdelta
Uw ziekenhuis.

Deze brochure is laatst aangepast op 05/07/2020 0520 5930-NL

Tips voor de patiënt

- Maak gebruik van korte zinnen en voldoende pauzes: probeer de woorden zo nauwkeurig mogelijk en zo duidelijk mogelijk uit te spreken.
- Maak oogcontact met de persoon tegen wie u spreekt en verander niet te snel van onderwerp.
- Gebruik veel kracht in de stem.
- Vermijd achtergrondlawaai om de verstaanbaarheid te verhogen.

Tips voor de gesprekspartner

- Vraag de persoon langzamer te praten.
- Vermijd achtergrondlawaai om de verstaanbaarheid te verhogen.
- Neem tijd voor een gesprek. Laat iemand uitspreken.
- Houd rekening met vermoeidheid (als de persoon vermoeid is, kan het spreken moeilijker verlopen).
- Vraag om herhaling als u de persoon niet goed verstaat, herhaal het gedeelte dat u wel begrijpt.
- Wanneer herhaaldelijke pogingen mislukken, laat het gesprek dan even rusten en probeer het later nog een keer of gebruik een andere manier van communicatie (schrijven, gebaren, letterkaart...).